

Kaksitoista kotimaista: *Tuntematon sotilas*

Tuntemattoman sotilaan viimeisin filmatisointi perustui enemmän teoksen sensuroimattomaan versioon, romaaniin nimeltä "Sotaromaani". Aku Louhimiehen ohjaama elokuva sai ensi-iltansa syksyllä 2017.

"Hakkaa päälle pohjan poika"

Väinö Linnan vuonna 1954 julkaistu sotaromaani *Tuntematon sotilas* on ehdottomasti yksi suomalaisille tutuimpia kotimaisia teoksia. Hekin, jotka eivät ole lukeneet itse romaania, ovat luultavammin nähneet jonkin filmatisoinnin tai ainakin kuulleet romaanin maineikkaista henkilöahmoista ja näiden kuolemattomista repliikeistä. *Tuntematon sotilas* kertoo konekiväärikomppaniasta Suomen jatkosodan aikaan samalla näyttäen Suomen kansan monimuotoisuutta ja kritisoiden sodankäyntiä.

Teoksen päähenkilöinä on kourallinen miehiä eri puolilta Suomea, jotka ovat tulleet yhdessä puolustamaan isänmaata jatkosodassa. Tunnetuimpia henkilöahmoja ovat muun muassa kokenut ja puhelias Antero Rokka, taitavaa johtajuutta edustava Vilho Koskela ja tunnollinen sotamies Määttä. Teoksessa keskitytään pitkälti luomaan lähes jokaiselle henkilöahmolle taustatarina, mikä lisää todellisuudentuntua hahmoihin ja tekee heidän kokemuksistaan koskettavampia. Moni henkilöahmoista myös pohjautuu Linnan itse sodassa kohtaamiin henkilöihin, mikä selittää yksityiskohtien määrää hahmojen taustoissa.

Sotaromaaniksi teoksessa on yllättävän paljon huumoria: miehet vitsailevat paljon, varsinkin kun asiat ovat kurjasti. Silti teoksesta jää päällimmäisenä mieleen hahmojen kokema väsymys ja pelko, mitä huumori auttaa vain korostamaan. Toinen kontrasti löytyy dialogista: henkilöhahmojen puhe on täynnä erilaisia murteita ympäri Suomea. Silti murteiden sekamelskakin todistaa suomalaista yhteishenkeä, sillä hahmot pitkälti kuitenkin ymmärtävät toisiaan. Lisäksi korkeampiasemaisten hahmojen käyttämä kieli on usein hiukan virallisempaa ja sitä käytetään teoksessa osoittamaan heidän ylempi-arvoisuuttaan tavallisiin sotamiehiin.

Vaikka Linnan klassikko voikin pituudeltaan vaikuttaa uhkaavalta, sen kuvaus suomalaisesta sodankäynnistä ja sisukkuudesta puhuttelee silti nykylukijaakin niin suuresti, että suosittelen teosta lämpimästi jokaiselle, jota kiinnostavat klassikot tai yleensäkin kotimainen kirjallisuus. Teoksen luettua voi tutuista henkilöhahmoista tosiaankin todeta: ”Aika velikultia”.

★: 4/5

Hilja Sisso 15E 3.1.2018

Linna, Väinö. *Tuntematon Sotilas*. Yhtyneet kuvalehdet Oy: 1977.

Kuva: <https://www.metropoli.net/elokuvat/elokuva-arviot/elokuva-arvio-tuntematon-sotilas/>
3.1.2017